

Fakültədən filiala

Pedaqoji İnstitutun Şuşa filialının təşkili

14 aylıq mübarizədən sonra Nazirlər Sovetinin sədri Həsən Həsənov Şuşa rayon Xalq Deputatları Soveti İcraiyyə Komitəsi və Xalq Təhsili Nazirliyinin təkliflərini nəzərə alaraq Şuşa fakültəsinin əsasında ADPI-nin Şuşa filialının təşkili haqqında 26 yanvar 1991-ci ildə 4 maddədən ibarət sərəncam imzaladı. Nazirlər Sovetinin sədrinin sərəncamına uyğun olaraq 22 fevral 1991-ci ildə Xalq Təhsili Nazirliyi 22 maddədən ibarət 116 sayılı əmr, 25 mart 1991-ci ildə ADPU-nun rektoru, professor S.Aslanov 3/93 sayılı əmr imzaladı. İnstitut üzrə verilən əmrə nəzarət tədris işləri üzrə prorektor professor Eldar Abbaszadəyə, qiyabi və axşam şöbələri üzrə prorektor Məlikməmməd Cəbrayılova həvalə edildi.

➔ Ardı səh.9

Azərbaycan müəllimi.- 2022.- 14 oktyabr.- S.1; 9.

(Əvvəli qəzeti
7 oktyabr tarixli sayında)

➡ Əvvəli səh.1

Xalq Təhsili naziri professor R.Feyzullayevin imzaladığı həmin əmrlə Suša filialının 14 maddəlik Əsasnaməsi təsdiq olundu. Suša fakültəsinin dekanı dosent Mail Alicanov filialın direktoru vəzifəsinə təyin edildi. ADPU-nun rektorunun əmri ilə dosent Zəfər Hüseynov tədris və elmi işlər üzrə, Səyyar Əliyev isə inzibati-təsərrüfat işləri üzrə direktor müavini təyin edildilər.

1 aprel 1991-ci ildə ADPU-nun rektoru, professor S.Aslanov imzaladığı 1/183 sayılı əmrlə filialın strukturunu aşağıdakı kimi təsdiq edildi:

Filialda 3 fakültə: 1) Tarix-filologiya (dekan dosent Raqub Kərimov); 2) Pedaqoji (dekan dosent İslam Həşimov); 3) Fizika-riyaziyyat (dekan dosent Nəsib Şəfiyev) yaradıldı.

Filialda aşağıdakı kafedralar fəaliyyət göstərirdi:

1. Ədəbiyyat və onun tədrisi metodikası kafedrası (müdir professor Kamil Quliyev);
2. Dilçilik və onun tədrisi metodikası kafedrası (müdir dosent İlhami Cəfərov);
3. Ümumi tarix kafedrası (müdir dosent Kazım Mirzəyev);
4. SSRİ tarixi kafedrası (müdir dosent Yusif Fərzəliyev);
5. Ümumi riyaziyyat kafedrası (müdir dosent Cəfər Zeynalov);
6. Fizika və ÜTF kafedrası (müdir professor Əbülfət Rüstəmov);
7. Sosial-siyasi elmlər kafedrası (müdir dosent Yusif Ağayev);
8. Pedaqogika və psixologiya kafedrası (müdir dosent Mirləm Vəliyev);
9. Bədən tərbiyəsi kafedrası (müdir b/m. İsa Qasımov).

Həmin əmrlə 44 nəfər (30 müəllim, 14 tədris-köməkçi heyət) işə qəbul edildi ki, onlardan da 21 nəfərinin elmi dərcəsi var idi. Filialın inkişafına, tələbə və müəllimlərin sayının artmasına, maddi-tehniki bazanın möhkəmlənməsinə, yeni laboratoriya və kabinetlərin yaradılmasına, onların avadanlıqlarla təchiz edilməsinə həm Xalq Təhsili Nazirliyi, həm də ADPU-nun rektoru qayğı ilə yanaşındı.

Suša filialına ilk müştəqil tələbə qəbulunun keçirilməsi

1991-ci ildə ADPU-nun Suša filialına daxil olmaq üçün ərizə verənlərin sayı çox olduğundan 30 nəfər müvəffəq qiymət alsı da müsabiqədən keçə bilməmişdi. 12 avqust 1991-ci il tarixində Azərbaycan KP Suša Rayon Komitəsinin birinci katibi, SSRİ Ali Sovetinin üzvü V.Cəfərov Xalq Təhsili

"Suša İli"

**Şuša filialının ilk şəhidləri:
Milli Qəhrəman Şakir Salahov**

Erməni təxribatı, demək olar ki, hər gün genişləndi. Erməni qəşkarlarının açıldığı atəş nəticəsində filialın iki müəllimi Böyük Vətən Müharibəsi veteranı Mürşüb Dünyməhəyev və genc alman dili müəllimi Sara Əliyev, filialın iki tələbəsi Elsever və İldırım şəhid oldular. Xeyli tələbə müxtəlif dərəcəli xəsarət almışdı. Kosalar və Cəməlli kəndlərinin müdafiəsində esləfədarlıq və qəhrəmanlıq göstərən Suša filialının fizika-riyaziyyat fakültəsinin qiyabi şöbəsinin tələbəsi Şakir

da dosent Mail Alicanov yeni yaranan filiala direktor vəzifəsinə köçürüldü. Bu sebəbdən de Suša filialında kadr dəyişikliyi baş verdi. Belə ki, dosent Zəfər Hüseynov filiala direktor, dosent Ənvər Əhməd direktor müavini təyin edildi. İnzibati-təsərrüfat işləri baş müəllim Ənvər Quliyevə həvalə olundu.

Gerçəkləşməyən arzular...

ADPU-nun Suša filialının fealiyyəti uzun sürmedi. O dövrə erməni silahlıları azərbaycanlılar yaşayan kəndlər tez-tez hücum edirdilər. Bir neçə Azərbaycan kəndi ermənilər tərəfindən işğal olunmuşdu. Teləbələrin və müəllimlərin hayatı üçün ciddi təhlükə yaranmışdı. Bütün bunlara baxmayaraq ADPU-nun Suša filialı öz fealiyyətini davam etdirirdi. Filialın fealiyyətini genişləndirmek, əlavə olaraq, Suşada Azərbaycan Neft-Kimya İnstitutunun və Azərbaycan Tibb Universitetinin filiallarını açmaq nəzərdə tutulsa da bunları realaşdırmaq mümkün olmadı. Əksinə, Suša filialı şəhərdən çıxarıldan az sonra onun tarixi binası erməni vandalları tərəfindən yandırıldı.

Şuša filialının Ağcabədi şəhərinə köçürülməsi

ADPU-nun Suša filialının təhlükəsiz yeri köçürülməsi qərara alındı. 1992-ci ilin mart ayının 25-də filialın kollektivi Ağcabədi şəhərinə 1 sayılı məktəbin binasına köçürüldü, daha sonra 114 sayılı Texniki Peşə Məktəbinin binasında yerləşdirildi. Respublikada tələbə qəbulunun test əsasında aparılması Suša filialının tələbə kontingentinin ildən-ildə azalmasına səbəb oldu.

1994-cü ilin iyun ayının 28-də Suša filialının rəhbərliyində kadr dəyişikliyi aparıldı. Dosent Ənvər Əhməd filialın direktoru təyin edildi. Filialda üç fakültədə 6 ixtisas üzrə pedaqoji kadr hazırlanıb. Tarix-filologiya fakültəsinə dosent Raqub Kərimov, Pedaqoji fakültəyə dosent İslam Həşimov, Riyaziyyat fakültəsinə 1996-ci ildən baş müəllim Ənvər Quliyev rəhbərlik edirdi. Filialda tədris işləri ilə yanaşı elmi-tədqiqat işlərinə də ciddi fikir verilirdi. Əvvəli strukturdan fərqli olaraq burada Xarici dillər kafedrası təşkil edilmişdi. Kafedraya dosent Ə.Səfərova rəhbərlik edirdi. ADPU-nun rektoru, professor Bəhlul Ağayevin təşəbbüsü ilə ildəki dəfə ADPU-nun Elmi Əşərlərinə əlavə olaraq filialın əməkdaşlarının əsərlərindən ibarət məqalələr məcməüsünə nəşri qərara alınmışdı. Filialda tədrisin və elmi işlərin yüksək səviyyədə aparılması həm Pedaqoji Universitetin, həm də digər ali təhsil müəssisələrinin və elmi-tədqiqat institutlarının əməkdaşları cəlb olunmuşdu.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2000-ci il 13 iyun tarixli 349 sayılı Fərmanı ilə filialın bazasında Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Ağcabədi filialı təşkil edildi. Ağcabədi filiali 2015-ci ildən ADPU-nun Ağcabədi filialına əlavə edilmişdir.

Ferrux RÜSTƏMOV,
ADPU-nun İbtidai təhsil fakültəsinin dekanı,
pedaqoji elmlər doktoru, professor, Əməkdar elm xadimi

li naziri, Sov.İKP Nəzarət-təftiş komissiyasının üzvü, professor R.Feyzullayevə məktubla müraciət edərək müsabiqədən keçməyən həmin tələbələrin tələbə heyətinə daxil edilməsi üçün sərəncam verməyi xahiş etdi. Nəzarlıq bütün imtahanlardan müvəffəq qiyamət alaraq müsabiqədən keçməyən 30 nəfərin ("Pedaqogika və psixologiya"- 6 nəfər, "İbtidai təlim pedaqogikası və metodikası"- 14 nəfər, "Tarix, əlavə sovet hüquq"-8, "Azərbaycan dili və adəbiyyatı"-1, "ÜTF, əlavə fizika"-1) tələbələr sırasına daxil edilməsinə icazə verdi.

Filialın təşkilindəki çətinliklər

Filialın fealiyyətini təşkil etmək məqsədilə ADPU-nun əməkdaşları tez-tez Suša filialına ezmə olundur. Həmin dövrə Pedaqoji Universitetin tədris işləri üzrə prorektoru vəzifəsində çalışan professor Məlikməmməd Cobayılov o günləri belə xatırlayır: "Qarabağ hadisəleri başlananda erməni millətciləri Xankəndi Pedaqoji İnstitutunu hədəfə almışdılar. Bu institutun Qarabağ bölgəsində təhsilin, maarifçiliyin inkişafında müstəsna xidmətləri olmuşdu. Azərbaycanlı müəllim və tələbələr Xankəndindən qovulanda onlar Suşada yerləşdilər. Xankəndi Pedaqoji İnstitutunun Azərbaycan şəbəsi ADPU-nun filialı kimi yeniden təşkil olunanda rektor Selvər Aslanov, mən və Qulu müəllim Şuşaya getməli oldum. Vəziyyət həddən artıq təhlükəli idi. Men onda gördüm ki, Selvər müəllim çox cəsarətli, vətən-

pərvər və qorxmaz adamdır. Biz Ağdam'a getdik, oradan da Xankəndindən keçməkən Şuşaya qalxdıq. Bizi az sonra müdafiə naziri olan general Dadaş Rzayev müşayiət edirdi. Selvər Aslanov o dövrə Azərbaycan Ali Sovetinin deputati idi. Şuşada filial üçün yaxşı bir bina ayrılmışdı. Filiala rəhbərlik dosent Mail Alicanova həvalə olunmuşdu. Filialın müəllimləri, tələbələri ilə maraqlı və yaddaşalan görüşlərimiz oldu. Tədrisin təşkili ilə bağlı xeyli teklif və tövsiyələrimiz oldu. Bütün çətinliklərə baxmayaraq filialın professor-müəllimləri əzmələrə çalışırdılar. Kollektivdə nikbin əhvali-ruhiyyə hökm sürdü. Tələbələrin hamisi Şuşaya qayıtmışdı. Axşama yaxın Ağdam'a qayıtmalı idik. Xəber geldi ki, ermənilər dənədən da azınlıq, azərbaycanlıların maşınlarını gülləbaran edir, insanları girov götürürler. Biz helikopterlə Ağdam'a, oradan da maşınla Bakıya gəldik. Şəhəri gün Səlvər müəllim rektoryam müşavirə çağırırdı. Şuşa filialı ilə bağlı prorektörlərə və struktur rəhbərərinə konkret tapşırıqlar verdi".

Çətin dövrlər olmasına baxmayaraq kollektiv tədrisin keyfiyyətinin aşağı düşmənəsinə çalışırdı. Ermənilərin tez-tez yolu bağlaması, avtobusların düşmən hücumlarına məruz qalması professor-müəllim və tələbə kollektivini ruhdan salırdı. Əsas çətinlik ondan ibarət idi ki, Bakıdan filial üçün ayrılan avadanlıqlar maşınla Ağdam'a aparılır, oradan Şuşaya helikopterlə daşınır. Müəllimlərin əksəriyyəti günlərlə Ağdam aeroportununda qalmalı olurdu.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin

Suša filialı (1989-1992-ci illər)

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Suša filialı (1989-1992-ci illər)

ADPU-nun Suša filialında struktur və kadr dəyişikliyi

Azərbaycan Respublikası Nazirlərinin 1 iyul 1991-ci il 200 sayılı əmri ilə Şamaxıda N.Tusi adına ADPU-nun filiali açıldı. Həmin ilin avqust ayında

Mədəniyyətimizin paytaxtı: **SUŞA şəhəri**

Şuşa şəhəri 28 il düşmən tapdağı altında qalsa da, sinmadı, əyilmədi, sahibi gözlədi. Nəhayət, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 günlük savaşın sonuncu günü bütün dünyaya bəyan etdi: "İyirmi səkkiz il yarımdən isğal altında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmiz, Zəfərimiz gənűdür..."

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Şuşanı Azərbaycan dövlətinin mədəniyyət paytaxtı elan etmək onun dövlətinin ən gözəl şəhərini birinə çevriləcəyini bildirmişdir. Bu gün Şuşa şəhəri beynəlxalq və respublikə əhəmiyyətli tədbirlərə ev sahibliyi edir, yenidən qurulur, bərpə edilir.

Azərbaycan xalqı Şuşada bundan sonra əbədi yaşayacaq. Şuşa bizimdir! Qarabağ Azərbaycadır!